

Referat – dialogmøte mellom næringslivet og Guovdageainnu suohkan

Dato: 23. oktober 2025, kl. 18:00-20:20

Sted: LES-salen

Tilstede: Representanter fra næringslivet, kommunen, Ovddos AS og Sápmi Næringshage

Møteleder: Ordfører Anders S. Buljo, møterefereent: Nils Runar Hætta

Innledning

Ordfører Anders S. Buljo ønsket velkommen til det første dialogmøtet mellom næringslivet og kommunen. Han understreket at møtet er en del av arbeidet med prosjektet *Næringsvennlig kommune*, der et av tiltakene er å etablere faste møteplasser for dialog mellom kommunen og næringslivet.

Ovddos AS

Daglig leder Ann Catharina Lango presenterte arbeidet til Ovddos og bakgrunnen for omstillingsstatusen som ble gitt til Guovdageaidnu i 2019. Hun beskrev hvordan koronapandemien preget oppstarten av arbeidet, men også hvordan kommunen og næringslivet likevel klarte å nå flere av målene som ble satt.

Hovedmål for programmet:

- Skape og sikre arbeidsplasser i kommunen
- Styrke utviklingsevnen i lokalsamfunnet
- Øke robustheten i næringslivet

Resultater:

- Målet om 78 arbeidsplasser er nådd – totalt er 121 arbeidsplasser skapt eller sikret.
- Flere utviklingsprosjekter er gjennomført i samarbeid med lokalt næringsliv.
- Det er registrert vekst i reiselivet, økt kompetanse og flere nyetableringer.
- Prosjektene har utløst rundt 40 millioner kroner i eksterne midler til Guovdageaidnu.

Veien videre:

- Det er søkt om forlengelse av programmet til 2027.
- Ovddos AS vil overta og videreføre næringsutviklingsarbeidet i sin helhet.
- Arbeidet fremover skal fokusere på en strategisk næringsplan, nye prosjekter, samarbeid med flere aktører og fortsatt innsats for vekst og robusthet i næringslivet.

Kommunalt næringsfond og virkemiddelapparatet

Utviklingsleder Nils Runar Hætta orienterte om kommunens næringsfond og andre støtteordninger som skal bidra til vekst og sysselsetting.

Det kommunale næringsfondet har en samlet ramme på om lag 10 millioner kroner, med et årlig budsjett på ca. 1,5 millioner. Midlene brukes blant annet til faste tiltak som Påskefestivalen og Sápmi Næringshage.

Fondet skal støtte lokal verdiskaping, sysselsetting og innovasjon, og fungerer som et supplement til nasjonale og regionale virkemidler. Typiske prosjekter er etableringer, forprosjekter, investeringer i utvikling og innovasjon samt kompetanseheving.

Siden 2010 har kommunen gitt støtte til omtrent 200 prosjekter, tilsvarende 12 millioner kroner, med et gjennomsnittlig tilskudd på kr 80 000,-. De siste årene har det vært økende søknadsaktivitet fra unge gründere, kreative næringer og teknologibedrifter.

Han oppfordret bedrifter til å bruke kommunens virkemidler og Tilskuddsportalen, samt å samarbeide med Sápmi Næringshage og Ovddos for veiledning og prosjektutvikling.

Byggesaker og næringsareal

Kommunalleder for tekniske tjenester Sindre Murud redegjorde for kommunens rolle i byggesaker og forvaltning av tomter. Kommunen eier noen få tomter, mens FeFo er største grunneier.

Han presiserte at kommunen ikke kan fungere som rådgiver i byggeprosesser, men anbefalte bruk av profesjonelle aktører. Han forklarte at etterspørselen etter store tomter i Guovdageaidnu gjør utbygging dyrere enn i mange andre kommuner.

Murud opplyste at det kommer 7–8 nye boligtomter i det såkalte *sirkustomteområdet* i mars 2026, samt nye private tomter ved helsesenteret. I tillegg skal det reguleres for flere næringstomter i Hånnomaras-området.

Sápmi Næringshage

Sápmi Næringshage (SNH) presenterte sitt arbeid som del av SIVA-nettverket og som den eneste næringshagen i Norge med samisk næringsliv som spesialfelt.

SNH eies 51 % av bedrifter og 49 % av fem kommuner i indre Finnmark, inkludert Guovdageaidnu.

SNH tilbyr tjenester innen:

- Forretningsutvikling og strategi,
- Økonomisk rådgivning og finansieringsbistand,
- Innovasjons- og prosjektutvikling,
- Kompetanseheving og mentortjenester,

- Kapitaltilgang gjennom Sápmi Invest, som investerer mellom 100 000 og 1 million kroner per bedrift.

De presenterte også bransjenettverk og satsinger som:

Duodji som næring, Reinkjøttnettverk, Leverandørutvikling Finnmark og Destinasjon Sápmi. Bedrifter oppfordres til å bli målbedrift for å få tilgang til veiledning, nettverk og markedsføring.

Dialog og innspill fra næringslivet

Avslutningsvis inviterte Ann Catharina Lango deltakerne til dialog og stilte tre spørsmål til salen:

1. Hvordan ønsker næringslivet å ha dialog med kommunen?
2. Hvilke bransjer har størst potensial i Guovdageaidnu?
3. Hvordan bør fremtidige møter legges opp med tanke på form og innhold?

Flere pekte på behovet for bedre oppfølging av bedrifter som har fått støtte, samt at kommunen, Ovddos og næringshagen bør være mer synlige også utenfor sentrum, blant annet i bygdene.

Det ble også foreslått å styrke kultur- og kunstfeltet som næringsområde, og å utnytte natur- og ressursgrunnet bedre – som fiske, multeplukking, vinterturisme og stillhetsopplevelser.

Flere tok til orde for at dialogen mellom kommunen og næringslivet må bli mer helhetlig, og at det bør være bedre oversikt over hvilke oppgaver Ovddos, kommunen og næringshagen har.

Det ble også påpekt at søknads- og investeringsprosesser bør forenkles, og at kommunen bør legge mer til rette for lavterskel rådgivning.

Enkelte tok opp behovet for flere møteplasser og fysiske samhandlingsarenaer, for eksempel et *nærings-HUB* som kan samle ulike aktører.

Andre fremhevet betydningen av å rekruttere og beholde innbyggere, blant annet ved å tydeliggjøre hvilke tilbud og muligheter som finnes i Guovdageaidnu for både samisktalende og norskspråklige.

Oppsummering

Ordfører Anders S. Buljo takket for gode innspill og understreket at erfaringene fra møtet vil tas med i arbeidet med strategisk næringsplan og oppfølgingen av kommuneplanens samfunnsdel.

Det planlegges flere dialogmøter fremover som en fast arena for samarbeid mellom kommunen, næringslivet og utviklingsaktørene i Guovdageaidnu.